

จากทิศทางการเปลี่ยนแปลงของการเมืองไทย

ถึงสิ่งที่ เป็นสังขธรรม

.....ระพี สาคริก

เมื่อกล่าวถึงการเมือง หากไม่มีคติคอยู่เพียงด้านรูปแบบซึ่งไปคว้าเอามาจากชนถิ่นอื่นให้เป็นเงื่อนไข - แฝงอยู่ในรากฐานความคิด แม้มองภายในกรอบของประเทศใดประเทศหนึ่งถ้าสามารถเข้าใจถึงรากฐาน น่าจะหยั่งรู้ได้ว่าเป็นเรื่องของคนอื่น อีกทั้งสัมพันธ์ถึงทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งมีพื้นฐานอยู่ในท้องถิ่น

แม้มองบนพื้นฐานของโลก เมื่อกล่าวถึงการเมืองก็มักจะหมายความว่า เป็นเรื่องซึ่งทุกคนในโลกพึงต้องมีใจผูกพันเกี่ยวข้อง แต่ก็ทำให้เพียงการเกี่ยวข้องที่เน้นนำตัวเองออกไปปรากฏ หากสิ่งสำคัญกว่าน่าจะได้แก่ - การให้ความสนใจเรียนรู้เพื่อหวังใช้เป็นข้อมูล อีกทั้งผลซึ่งสะท้อนกลับมาให้คนมีโอกาสสัมผัส ย่อมส่งผลพัฒนา - รากฐานความคิดตนเอง อันถือเป็นการปูพื้นฐานที่สำคัญที่สุด ดังเป้าหมายชีวิตที่ว่า **"มนุษย์เกิดมาเพื่อการเรียนรู้"**

ดังนั้นจึงใคร่ขอฝากไว้เป็นสิ่งแรกว่า หลักในการเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง พึงควรเริ่มต้นจากสิ่งซึ่งอยู่ใกล้ตัว และเกิดจากใจตนเอง ซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่สุดสำหรับชีวิตแต่ละคนผู้หวังทั้งความก้าวหน้าในด้านการศึกษาและการสร้างงานอย่างได้ผลจริงจัง อีกทั้งส่งผลให้ตน มีความมั่นคงยั่งยืนด้วย เนื่องจากสามารถสานจากจุดตั้ง - กล่าวออกสู่มุมซึ่งทั้งกว้างและไกล อีกทั้งช่วยให้ตนเองหยั่งรู้เรื่องราวต่าง ๆ ลึกซึ้งยิ่งขึ้นอย่างปราศจากกรอบกำหนด

"เมื่อมีการเกิด-ก็ย่อมมีการดับ" คือกฎธรรมชาติที่กำหนดวิถีการเปลี่ยนแปลงทุกสิ่งทุกอย่างโดยปราศจากการละเว้น ดังนั้นจึงไม่ได้หมายความว่าเพียงให้ใครหยาบจวมมาใช้พูดเพื่อปลอบใจคนอื่น ในโอกาสที่มีการสูญเสียของรักแม้ชีวิตญาติสนิทเท่านั้น หากนำมาไว้เสริมรากฐานการศึกษาในตนเอง เพื่อหวัง เข้าถึงทุก เรื่อง ได้อย่างลึกซึ้ง แม้กระทั่งบ้านเมืองและโลกมนุษย์

หากใครมีโอกาสสัมผัสตำราและบทเรียนภูมิศาสตร์แล้วเก็บสิ่งที่พบมาก็ค้นหาความจริงให้ถึงที่สุด โดยไม่เพียงท่องจำและเก็บไว้สำหรับใช้สอบไล่ให้ได้ที 1 ในชั้น น่าจะมองเห็นภาพทิศทางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวม ๆ ซึ่งมีขั้นตอนความเป็นมาตามเหตุและผล นับตั้งแต่โลกแตกออกจากดวงอาทิตย์แล้วค่อย ๆ เย็นลง จนกระทั่งเกิดสรรพชีวิตและสิ่งต่าง ๆ อีกทั้งวิวัฒนาการมาจนกระทั่งเป็นมนุษย์ ยิ่งไปกว่านั้นในกระบวนการพัฒนามนุษย์เองก็ยังมีแนวโน้มวนกลับไปกำหนดการเปลี่ยนแปลงในด้านรูปวัตถุ โดยที่นำเอาสิ่งซึ่งเคยเป็นพื้นฐานรองรับการเกิดและดำรงอยู่ของชีวิตคนในอดีตมาใช้ใหม่เพื่อยิ่งขึ้น ดังที่พบเห็นกันทุกวันนี้

หากสามารถเข้าใจจากรากฐานความรู้ลึกที่ปลดภาวะยึดติดอยู่กับรูปลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้ - สามารถหยั่งรู้ถึงวิถีการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นสังขธรรมย่อมเห็นได้ว่า **จริง ๆ แล้วมนุษย์ก็คือรูปลักษณะหนึ่งของสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่รวมอยู่ในความหลากหลายของสิ่งซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงร่วมกัน อันปรากฏขึ้นและมีความเป็นมาบนพื้นฐานสังขธรรมหลังจากการเกิดของโลกเท่านั้น จึงหาใช่มีความสำคัญพิเศษเหนือสิ่งอื่น ๆ ไม่**

แม้ใครจะแย้งว่ามนุษย์มีจิตใจ หากกล่าวว่ามนุษย์คือรูปลักษณะหนึ่งคงหาใช่หมายความว่ามองด้านร่างกายเท่านั้น หากรวมรูปลักษณะของความรู้สึกนึกคิด เข้าไว้ด้วย และการแย้งด้วยเงื่อนไขว่ามนุษย์มีจิตใจคงอ่านได้ว่า ยังมีความรู้ลึกกว่ามนุษย์เป็นผู้อยู่เหนือชีวิตและสรรพสิ่งอื่น ๆ แม้คิดว่าตนอยู่เหนือเพื่อนมนุษย์ด้วยตนเอง

ดังนั้นท่ามกลางกระแสความหลากหลายของแนวคิดมนุษย์แต่ละคน หากนำเอาความรู้ความเข้าใจดังกล่าวมาใช้เป็นพื้นฐานน่าจะมองเห็นว่า การที่คนนั้นคนนี้คิดว่าสิ่งนั้นสิ่งนี้คือหรือแล้ว อีกทั้งผลจากการคิดการปฏิบัติที่ปรากฏ - จะทำให้หลายคนเชื่อว่าสิ่งนั้นสร้างสรรคสิ่งนี้ทำลาย แม้มองออกไปจนถึงการร่วมกระแสร่วมสร้างสรรคหรือทำลาย-

ล้างโลกในที่สุด

หากเชื่อในสังขธรรมที่กล่าวว่า**"เมื่อมีการเกิดก็ย่อมมีการดับ"** และเชื่อในหลักธรรมซึ่งชี้ไว้ชัดเจนว่า **"กระแสการเปลี่ยนแปลงของสิ่งทั้งหลายทั้งมวลมีลักษณะเป็นวัฏจักร"** อีกทั้งสามารถมองเห็นภาพของจริงซึ่งปรากฏกับสรรพชีวิตและสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะसानจากสิ่งที่เคยประสบกับตัวเองมาแล้ว แม้ในประเด็นของพฤติกรรมซึ่งมีเหตุมีผลสัมพันธ์กับสิ่งทั้งหลายซึ่งมักเรียกกันว่า**"กฎแห่งกรรม"** เมื่อมีโอกาสสัมผัสกับภาพที่พบเป็นความจริงในปัจจุบัน ย่อมช่วยให้เข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง ทำให้ละได้จากความวิตกกังวลซึ่งอาจเกิดขึ้นเป็นช่วง ๆ

เนื่องจากปัจจุบันไม่เรามองสิ่งใด อาจทำให้หลายคนเห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้นว่า ทุกสิ่งทุกอย่างกำลังมุ่งทิศทางการเปลี่ยนแปลงสวนทางกันกับหลักธรรมอันควรถือเป็นเหตุผลซึ่งแต่ละคนปราถนา เริ่มจากด้านวัฒนธรรมซึ่งแทนที่จะมุ่งความสนใจจากจิตใต้สำนึกลงสู่รากฐานและเริ่มกระแสการพัฒนาจากสิ่งซึ่งอยู่ใกล้ชีวิตเด็กที่สุด ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่ได้ทีได้ที เด็กแต่ละคนแสดงความรักและสนใจแม้แตกต่างกัน กลับเน้นไปยังสิ่งที่อยู่ไกลต่อการคิดได้ถึงและยำความสำคัญอยู่กับด้านรูปแบบของสิ่งเหล่านั้น

ในด้านการศึกษาซึ่งมีรากฐานจริงอยู่ในจิตใจแต่ละคนมาแต่กำเนิด ก็ถูกทั้งบังคับและล่อหลอกให้เกิดกระแสที่เน้นทิศทางการมุ่งสู่ด้านนอก ทำให้แต่ละคนมีธรรมชาติกำหนดวิถีชีวิตตนเองมุ่งไขว่คว้าสิ่งต่าง ๆ สู่ที่สูงยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ ในด้านเศรษฐกิจจึงถูกกำหนดโดยธรรมชาติของคนในสังคมให้ต้องมุ่งกอบโกยเงินและวัตถุ ทำให้เกิดสภาวะแย่งชิงซึ่งกันและกัน ระหว่างคนทั้งหลายที่ร่วมเกิดร่วมดำรงชีวิตร่วมท้องดินเดียวกันเป็นสังขธรรม

ส่วนด้านการเมือง หากมองเห็นภาพรวมของสิ่งซึ่งกล่าวมาแล้วทั้งหมด อีกทั้งเข้าใจถึงทรศนะที่มองภาพการเมืองซึ่งได้กล่าวไว้แต่เริ่มแรก คงไม่รู้รู้สึกแปลกใจหากเห็นคนจำนวนมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านที่ได้รับการศึกษาจากด้านการจัดการซึ่งทำให้ได้เงินและวัตถุเพิ่มขึ้น มุ่งวิถีชีวิตขั้นสุดด้านซึ่งเปรียบเสมือนหอคอยของโครงสร้างการเมืองมีปริมาณที่เห็นชัดยิ่งขึ้น และอีกด้านหนึ่งมองเห็นว่ามีกระแสทวนกลับสู่พื้นดินลดลงจนแทบจะมองไม่เห็น

หากใช้ภาพทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองซึ่งควรถือเป็นพื้นฐานในด้านการจัดการของทุกสิ่งทุกอย่าง เป็นฐานการพิจารณา และถือเอาภาพที่สะท้อนความจริงออกมาปรากฏเป็นสิ่งบอกเหตุ โดยเฉพาะมองสู่ประเด็นซึ่ง**พรรคการเมืองต่าง ๆ ชูคนในพรรคพวกของตัวเองขึ้นมาให้เป็นนายกรัฐมนตรี** ซึ่งถ้าเก็บมาวิเคราะห์ทิศทางการเปลี่ยนแปลงบนพื้นฐานสังคมเท่าที่เป็นมาแล้วได้ลึกซึ้งถึงระดับหนึ่ง น่าจะมีข้อสรุปอยู่ในตัวเองว่า **กระแสการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของไทย โดยที่เสริมด้วยกระแสจากรูปวัตถุซึ่งกล่าวมาแล้วในประเด็นอื่น ๆ มีเหตุมีผลสานขึ้นมาถึงระดับอันควรถือเป็นที่สุดแล้ว** ถ้าสามารถทวนกลับมามองสู่อีกด้านหนึ่งและอาศัยหลักธรรมเป็นตัวชี้นำ คงมองสู่รากฐานแต่ละคนก่อนอื่นและมีคำตอบเห็นได้ชัดเจนว่า หากรากฐานแต่ละคนมั่นคงอยู่กับสังขธรรมน่าจะเห็นได้เองว่า **การพิจารณาบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีควรปล่อยให้ไปคาบขันคอนของเหตุและผลในขณะทำการเลือกตั้งก็ยังไม่เสร็จสิ้นจึงยังไม่ควรนำมาพูดถึง**

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่ามากกล่าวแล้วทั้งหมดถ้าใครคิดว่าสังคมกำลังมุ่งทิศทางการเปลี่ยนแปลงสวนทางกันกับหลักธรรม หากมองวิถีการเปลี่ยนแปลงได้ครบวัฏจักรน่าจะมองเห็นว่า หากใช้สวนทางกันไม่ หากมุ่งทิศทางสู่อีกด้านหนึ่งซึ่งทำให้วัฏจักรอันถือเป็นพื้นฐานธรรมมีเหตุมีผลครบถ้วนเท่านั้น

สิ่งที่น่าสนใจรอดูต่อไปสำหรับบุคคลผู้สามารถปลดเงื่อนไขต่าง ๆ ออกจากรากฐานจิตใจตนเองได้ระดับหนึ่ง ซึ่งหากทวนมองกลับเข้าไปคงมีคำถามว่า **ต่อจากนี้ไปอะไรจะเกิดตามมา** อีกทั้งยังรู้ได้ว่ำนานคือสังขธรรมซึ่งซึ่งตนมองเห็นจากใจอยู่แล้ว

หากเข้าใจได้ลึกซึ้งจากสิ่งซึ่งกล่าวไว้ว่า **มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของสรรพชีวิตและสิ่งต่าง ๆ ที่มีเหตุมีผลร่วมกัน** อยู่ในกระแสสังขธรรมของโลก พฤติกรรมการทะเลาะเบาะแว้งจนถึงฆ่าฟันกันและกันซึ่งติดตามมาไม่เรื้อก็ช้า ล้วนไม่มีค่าว่าดีไม่ดี หากถือเป็นส่วนซึ่งร่วมอยู่ในกระแสกำหนดวิถีการเปลี่ยนแปลงของโลกและชีวิตบนพื้นฐานสังขธรรมเท่านั้น

ถ้าหวนกลับไปมองสู่การเกิดและความเป็นมาของสรรพสิ่งต่าง ๆ ซึ่งวิวัฒนาการมาถึงรูปลักษณะซึ่งเรียกกันว่ามนุษย์ สิ่งปรากฏเป็นความจริงให้สัมผัสได้ในขณะนี้ น่าจะถือว่าคือที่สุดแล้วสำหรับด้านหนึ่งได้ หรือยังหากมองเริ่มจากสังคมซึ่งอยู่ใกล้ตัวใกล้ใจที่สุด คงจะพบกับภาพปัญหาที่รุนแรงยิ่งขึ้น แม้มองสู่ภาพสะท้อนซึ่งปรากฏออกมาจากหลายประเทศที่ควรถือว่าตกอยู่ในระดับเดียวกันแม้ต่างกันด้วยรูปแบบปัญหา

โดยเหตุที่เชื่อว่าในที่สุดไม่ว่าประเทศเล็กหรือใหญ่แม้มีอิทธิพลแค่ไหน ก็คงไม่อาจพ้นบ่วงซึ่งกำหนดโดยกฎธรรมชาติไปได้ หากน่าจะพบว่าพวกไท่กวมไท่กวมจะดับสิ้นไปก่อนไปหลังกันเท่านั้น

คำว่า "กึ่งพุทธกาล" ซึ่งมีการฉลองกันอย่างใหญ่โตมาแล้วเมื่อไม่นานนัก อีกทั้งยังใช้ทุนรอนและที่ดินสร้างอนุสรณ์ซึ่งเรียกกันว่า "พุทธมณฑล" เพื่อใช้เตือนสติ คงต้องถามว่าแต่ละคนได้ใช้ความรู้สึจากตนเอง เป็นสื่อ นำสิ่งดังกล่าวมาสู่ประโยชน์แห่งตนในด้านจิตใจมากน้อยแค่ไหน หลายคนที่ได้ยินการกล่าวถึงกึ่งพุทธกาล และนำมาผูกติดไว้กับ "พุทธทศวรรษ" ถึงการดับสูญของโลกมนุษย์ จึงขึ้นอยู่กับพื้นฐานความเชื่อของแต่ละคน ว่าหลงมกมายหรืออยู่กับเหตุผล หากมองเห็นสิ่งซึ่งเป็นเหตุเป็นผลและสามารถสานทุกสิ่งทุกอย่างให้เชื่อมโยงถึงซึ่งกันและกันได้ น่าจะเข้าใจว่า นั่นคือการหยั่งรู้และเข้าถึงปรัชญาแห่งความจริงของชีวิตและโลก ซึ่งถือเป็นสิ่งกำหนดวิถีการเปลี่ยนแปลงบนพื้นฐานเงื่อนไขที่เข้าไปแฝงเป็นธรรมชาติอยู่ในรากฐานแต่ละคน

หากเข้าใจได้ถึงความจริงของสิ่งซึ่งกล่าวมาแล้วทั้งหมดน่าจะรู้ว่า ทุกรูปลักษณะของคำถาม คงมีคำตอบอยู่ในตัวเองอย่างครบถ้วนแล้ว ทั้งนี้ปรากฏการณ์ทางการเมืองในด้านรูปแบบซึ่งหลายคนอาจรู้สึกเสมือนเป็นมหกรรมอันยิ่งใหญ่ น่าจะสะท้อนภาพให้หลายคนผู้มีใจเป็นกลางรู้สึกได้ถึงโอกาสที่เปิดให้เรียนรู้และเข้าถึงสังคมนั้นได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นอีกช่วงหนึ่ง หากใครหวังของฝากจากบทความนี้คงฝากได้แค่เพียงว่า "กรรมใดใครก่อไว้กรรมนั้นย่อมสนองแก่บุคคลนั้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น ไม่ว่าเร็วหรือช้า" แม้ใครไม่เชื่อ วันหนึ่งก็คงต้องเชื่อ.